

Aan
De regeringscommissaris van het openbaar lichaam Sint Eustatius

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum
8 september 2022
Ons kenmerk
Cft 202200105
Pagina
1/5

Uw kenmerk

Bijlage

-

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Reactie tweede uitvoeringsrapportage en advies eerste begrotingswijziging 2022

Geachte mevrouw Francis,

Op 25 augustus 2022 ontving het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) de uitvoeringsrapportage (UR) over het tweede kwartaal van 2022 en de eerste begrotingswijziging 2022 (BW) van het openbaar lichaam Sint Eustatius. De UR had uiterlijk 29 juli 2022 ingediend moeten worden. Op 29 juli 2022 informeerde Sint Eustatius het Cft per brief dat het de UR uiterlijk op 26 augustus 2022 zou aanleveren.¹ Als gevolg van de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius geldt artikel 22 van de Wet Financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES) inzake de uitvoeringsrapportages niet ten aanzien van Sint Eustatius. Op verzoek van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) geeft het Cft echter analoge toepassing aan dit artikel, hetgeen betekent dat het openbaar lichaam rekening dient te houden met de in artikel 22 genoemde termijnen.² Met dit schrijven ontvangt u de reactie van het Cft op de tweede UR en het advies bij de eerste BW 2022.

Oordeel

Sint Eustatius presenteert in de tweede UR een negatief resultaat van USD 1,2 miljoen over het eerste halfjaar van 2022. Voor het gehele jaar verwacht Sint Eustatius een tekort van USD 1,1 miljoen, waar de primaire begroting uitgaat van een tekort van USD 0,7 miljoen voor 2022. De toename van het tekort wordt met name veroorzaakt door hogere lasten voor de vuilnisophaaldienst, hogere energiekosten en hogere personeelslasten. Daarnaast blijven de baten uit de luchthaven en onroerend goed exploitatie achter ten opzichte van de begroting.

---

¹ Sint Eustatius, Ref: 431/22, Uitstel 2e Uitvoeringsrapportage 2022, d.d. 29 juli 2022.

² BZK, kenmerk 2021-0000094532, Uitbreiding toezichtstaken Cft BES – Sint Eustatius, d.d. 29 maart 2021.

In de tweede UR is, conform artikel 22 lid 2 van de Wet FinBES, gelijktijdig de eerste BW opgenomen. De BW begroot USD 1,7 miljoen aan extra lasten en USD 1,3 miljoen aan extra baten in 2022. Hiermee laat de BW per saldo een negatief resultaat zien van USD 0,4 miljoen. De voornaamste wijzigingen betreffen de hogere lasten voor de vuilophaaldienst (USD 0,7 miljoen) en de energiekosten (USD 0,6 miljoen). Het openbaar lichaam nam deze lasten per abuis niet op in de primaire begroting. Deze omissie wordt hersteld in de eerste BW. Daarnaast is in de BW een bedrag van USD 0,1 miljoen opgenomen voor additionele reis- en verblijfkosten en een bedrag van USD 0,3 miljoen aan overige lasten. De baten nemen in 2022 toe met USD 1,3 miljoen als gevolg van de structurele verhoging van de vrije uitkering, zoals recentelijk aangekondigd door het kabinet.³

In zijn advies bij de ontwerpbegroting (OB) 2022 achtte het Cft een tekort van USD 0,7 miljoen in 2022 toelaatbaar, gelet op de fase van herstel waarin het openbaar lichaam verkeert vanuit zowel de gevolgen van de coronacrisis als het perspectief van de Wet herstel voorzieningen.⁴ Om tekorten vanaf 2023 en verder te voorkomen spoorde het Cft het openbaar lichaam aan om actief te sturen op lastenbeheersing. Het Cft adviseerde in het bijzonder de personeelslasten opnieuw te bezien met behulp van een strategische personeelsplanning, mede gelet op het budgettaire beslag van de personeelslasten op de begroting. Uit de tweede UR blijkt dat de personeelslasten in 2022 naar verwachting met USD 0,8 miljoen toenemen ten opzichte van de primaire begroting (USD 9,1 miljoen) tot USD 9,8 miljoen voor geheel 2022. Deze stijging wordt niet nader toegelicht en het is onduidelijk hoe dit in de eerste BW is verwerkt. Het Cft verzoekt hierover nader te worden geïnformeerd.

Het Cft acht het bovendien onwenselijk dat het tekort in 2022 verder oploopt ondanks de verhoging van de vrije uitkering in 2022 (USD 1,3 miljoen). Het Cft roept Sint Eustatius op maatregelen te nemen om de aanvankelijk niet geraamde lasten te compenseren en kritisch na te gaan of alle voorgestelde lastenverhogingen wel noodzakelijk zijn. Hierbij dient het uitgangspunt te zijn dat het tekort van USD 0,7 miljoen zoals geraamd in de primaire begroting niet verder toeneemt. Het Cft gaat derhalve niet akkoord met de voorgestelde wijzigingen in de eerste BW. Het Cft verzoekt Sint Eustatius de BW zodanig aan te passen dat het tekort in 2022 wordt beperkt tot USD 0,7 miljoen. Tevens dient in de BW de ontwikkeling van de personeelslasten te worden toegelicht.

Toelichting

In tabel 1 worden de begroting en realisatie van de baten en lasten, exclusief de baten en lasten in relatie met de bijzondere uitkeringen, met elkaar vergeleken. Sint Eustatius realiseerde in het eerst halfjaar 2022 7,9 miljoen aan baten en USD 9,1 miljoen aan lasten. Het voorlopige resultaat over 2022 is USD 1,2 miljoen negatief.

---

³ Rijksoverheid (2022). Een grote financiële stap voor inwoners Caribisch Nederland.

⁴ Cft, kenmerk 202100153, Advies bij de ontwerpbegroting 2022, d.d. 6 december 2021.

Tabel 1: Onderverdeling baten en lasten (in miljoenen USD)⁵

	Primaire begroting 2022	Begroting incl. 1^e BW	Realisatie 2^e UR 2022	Realisatie t.o.v. begroting	Realisatie t.o.v. 1^e BW
Lokale heffingen	4,0	4,0	2,0	50%	50%
Vrije uitkering	11,5	12,8	5,7	50%	45%
Overige baten	0,1	0,1	0,2	200%	200%
Totaal reguliere baten	15,6	16,9	7,9	51%	47%
Personeelslasten	9,1	9,8	5,1	56%	52%
Overige lasten	7,2	8,2	4,0	56%	49%
Totaal reguliere lasten	16,3	18,0	9,1	56%	51%
Saldo	(0,7)	(1,1)	(1,2)	171%	109%

Bron: tweede uitvoeringsrapportage en eerste begrotingswijziging 2022

Baten

Sint Eustatius realiseerde in het eerste halfjaar USD 7,9 miljoen aan reguliere baten. De algehele realisatie is daarmee in lijn met de primaire begroting. De realisatie van de baten uit de luchthaven (21 procent) en onroerend goed exploitatie (35 procent) blijven evenwel achter ten opzichte van de begroting. Dit wordt in de tweede UR niet verder toegelicht. Het Cft verzoekt Sint Eustatius de ontwikkeling van deze baten nauwlettend te volgen en indien nodig na afloop van het derde kwartaal bij te stellen.

Op 20 mei 2022 werd bekend dat het kabinet vanaf 2023 structureel EUR 30 miljoen extra gaat investeren in Bonaire, Sint Eustatius en Saba.⁶ Het primaire doel van de investering is het verbeteren van de levensstandaard van de inwoners van Caribisch Nederland. Daarnaast richt de investering zich op het financieel versterken van de openbare lichamen, zodat de openbare lichamen structureel over voldoende middelen beschikken voor het uitvoeren van de eilandelijke taken. In 2022 investeert het kabinet in totaal EUR 23 miljoen. Een bedrag van EUR 4,1 miljoen is bedoeld ter verhoging van de vrije uitkering. Voor 2022 ontvangt Sint Eustatius een bedrag van USD 1,3 miljoen ter verhoging van de vrije uitkering. De verhoging van de vrije uitkering is verwerkt in de eerste BW 2022.

Lasten

In het eerste halfjaar van 2022 realiseerde Sint Eustatius USD 9,1 miljoen aan lasten, 56 procent van de geraamde lasten in de primaire begroting (USD 16,3 miljoen).

⁵ In deze tabel is sprake van afronding op hele USD miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen voorkomen.

⁶ Rijksoverheid (2022). Een grote financiële stap voor inwoners Caribisch Nederland.

De lasten zijn hoger dan geraamd omdat Sint Eustatius twee posten niet heeft opgenomen in de primaire begroting, namelijk de vuilnisophaaldienst (USD 0,7 miljoen) en energiekosten (USD 0,6 miljoen). Sint Eustatius heeft deze extra lasten opgenomen in de eerste BW.

De tweede UR toont tot en met het tweede kwartaal USD 5,1 miljoen aan personeelslasten. De realisatie bedraagt daarmee 56 procent van de geraamde personeelslasten in de primaire begroting (USD 9,1 miljoen). Sint Eustatius geeft in de tweede UR aan te verwachten dat de personeelslasten in 2022 toenemen tot USD 9,8 miljoen. Deze stijging wordt niet onderbouwd en is ook niet opgenomen in de eerste BW. Het Cft adviseerde bij de OB 2022 om vanaf 2023 tot verdere besparingen op de personeelslasten te komen. Hiertoe zou een strategische personeelsplanning moeten worden opgesteld, die als stuurmiddel kan dienen en het openbaar lichaam in staat stelt de personeelslasten beter te begroten. Het Cft wordt graag nader geïnformeerd over de onderbouwing van de personeelslasten en de stand van zaken met betrekking tot de strategische personeelsplanning.

Liquiditeiten

De liquiditeitspositie van Sint Eustatius bedraagt ultimo juni 2022 USD 67,5 miljoen. Een bedrag van USD 64,6 miljoen is geormerkt voor bijzondere uitkeringen en er resteert een saldo van USD 2,9 miljoen aan vrij besteedbare middelen, een daling van USD 1,5 miljoen ten opzichte van het saldo ultimo maart 2021. Een toelichting hierop ontbreekt in de UR. Het Cft verzoekt hierover nader geïnformeerd te worden in de derde UR.

Bijzondere uitkeringen

Per ultimo juni 2022 bevat de projectadministratie 97 actieve bijzondere uitkeringsprojecten en 7 afgeronde projecten. Van deze 7 projecten is de verantwoording aan het ministerie van BZK nog niet ingediend of gereed. Het Cft verwacht dat deze projecten bij de derde UR administratief zijn afgehandeld en uit de lijst met bijzondere uitkeringen kunnen worden afgevoerd.

Bij de eerste UR adviseerde het Cft om de budgetoverschrijdingen bij projecten, die gedekt worden vanuit de begroting van het openbaar lichaam, op te nemen in de eerste BW. Sint Eustatius heeft dit advies opgevolgd.

Financieel beheer

Het openbaar lichaam Sint Eustatius werkt op basis van een verbeterplan aan de verbetering van het financieel beheer. Conform het advies van het Cft bij de vierde UR 2021 is in de UR een planning (tjidslijn) opgenomen van de uitvoering van het verbeterplan financieel beheer.⁷ Uit deze planning blijkt niet welke maatregelen uit het verbeterplan inmiddels zijn afgerond en welke maatregelen nog uitgevoerd moeten worden. De planning geeft wel inzicht in vier 'speerpunten' van het verbeterplan.

---

⁷ Cft, kenmerk Cft 202200007, Reactie op de vierde uitvoeringsrapportage 2021, d.d. 1 maart 2022.

Kenmerk
Cft 202200105
Blad
5/5

Deze speerpunten zien op het inrichten van de administratieve organisatie/interne controle, het debiteurenbeheer, het samenvoegen van administraties en het oplossen van de bevindingen van de accountant bij de jaarrekeningen. In het tweede kwartaal was de voortgang beperkt, mede als gevolg van de reguliere rapportageverplichtingen uit de planning en controlcyclus. In dit kader vraagt het Cft aandacht voor het tijdig aanleveren van de uitvoeringsrapportages. Een goed ingerichte planning en controlcyclus is van belang om tijdig te kunnen bijsturen.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De eilandsraad van het openbaar lichaam Sint Eustatius
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Sint Eustatius